

تعریف دانش (تجربه):

دانش عبارت است از مجموعه آموزه‌های کسب شده در طول زمان که از طریق آموزش و یا تجربه حاصل می‌شود و شامل مجموعه‌ای از ایده‌ها، خلاقیت‌ها، تجارب، مهارت‌ها، دانش تطبیقی و غیره است و ویژگی‌هایی از قبیل قابل استفاده بودن، به‌روز بودن، هم راستا با اهداف سازمان بودن و ارزش افزوده ایجاد کردن دارد.

تجربه: یکی از مهم‌ترین انواع دانش سازمانی می‌باشد و عبارت است از آموزه‌های کسب شده توسط فرد و یا گروهی از افراد در یک مقطع زمانی خاص که از طریق مشاهده و بررسی یک چالش یا مسئله سازمانی و انجام یک یا چند مداخله برای رفع آن حاصل می‌شود.

به عبارتی هر اقدام، مداخله، ماموریت یا پروژه‌ای که موجب ایجاد تغییر (مثبت، منفی یا خنثی) در عملکرد سازمان و مدیریت شود، می‌تواند به عنوان یک تجربه تلقی شود. تجربه می‌تواند موفق و یا ناموفق باشد. تجربه موفق، تجربه‌ای است که دستاورد حاصل از آن منجر به بهبود عملکرد سازمان می‌شود. تجربه ناموفق نه تنها منجر به بهبود عملکرد سازمان نشده بلکه باعث اتلاف زمان و منابع سازمانی نیز شده است. تجربه‌های ناموفق می‌تواند ناشی از عدم شناسایی صحیح مسئله، راه‌حل‌ها و یا اجرای نادرست فرآیندهای حل مساله باشد.

هر جایی، کاری انجام می‌گیرد یا تصمیمی گرفته می‌شود، دانش در آنجا یافت می‌شود.

مراحل ثبت تجربه در سامانه مدیریت دانش:

۱- ورود به سامانه مدیریت دانش به آدرس Km.behdasht.gov.ir

۲- ثبت‌نام و احراز هویت از طریق ورود کدملی در سامانه مدیریت دانش و دریافت پیامک حاوی رمز عبور (برای کاربرانی که برای اولین اقدام به ورود به سامانه می‌نمایند)

- ۳- درج نام کاربری (کدملی) و رمز عبور در قسمت مشخص شده و ورود به سامانه
- ۴- کلیک بر روی منوی ثبت / ثبت دانش / تجربه
- ۵- تکمیل بخش‌های مختلف فرم تجربه (مطابق توضیحات مندرج در اجزای تجربه)
- ۶- انتخاب همکارانی که در شکل‌گیری تجربه نقش داشتند و تعیین سهم آنها با انتخاب گزینه «این دانش گروهی است؟»

۷- انتخاب گزینه «آیا دانش شما ویژه است؟» در صورت ویژه بودن دانش (دانش ویژه به دانشی اطلاق می‌شود که ارزش افزوده بالغ بر صد میلیون تومان برای سازمان داشته باشد).

۸- مرحله آخر:

الف) کلیک بر روی دکمه «پیش نویس» در صورت ثبت موقت تجربه. در این حالت امکان ویرایش تجربه وجود دارد.

ب- کلیک روی دکمه «ثبت» پس از تکمیل و اطمینان از نهایی بودن تجربه (بعد از ثبت دانش، امکان ویرایش تجربه وجود ندارد)

۹- مراجعه به منوی «آیتم‌های شخصی» / «دانش‌های من» برای اطمینان از ثبت صحیح تجربه، مشاهده نتیجه ارزیابی و یا مراجعه به «پیش نویس تجربه» برای تکمیل آن

ملاحظات سامانه:

۱- توصیه می‌شود قبل از درج محتوای تجربه در سامانه، نسبت به نگارش آن در فایل word اقدام نموده و پس از تکمیل آن در فایل word نسبت به (copy past) نمودن محتوا از فایل word به سامانه و بارگذاری مستندات اقدام نماید. (فایل word در صفحه اول سامانه و قبل از لاگین شدن در دسترس می‌باشد)

۲- در هر بخش از سامانه قبل از ورود اطلاعات و یا ثبت دستور جدید، اطمینان حاصل گردد که صفحه جاری کامل (load) شده باشد. تا زمانی که خط قرمز بالای صفحه در حال تکمیل باشد و یا گردونه بالا سمت چپ در حال چرخش باشد، به معنی این است که صفحه جاری به صورت کامل load نشده است.

اجزای تجربه:

عنوان تجربه: عنوان انتخابی باید کوتاه، جذاب و بدون ابهام باشد. در عنوان باید علاوه بر ذکر اقدام و یا تصمیمی منجر به تجربه، اثر آن نیز قید گردد. (به عنوان مثال: اجرای برنامه ... با هدف ...)

خلاصه دانش: خلاصه‌ای از "رویداد یا مسأله منجر به کسب تجربه" و "نحوه حل مسأله"، نتایج و محل و زمان وقوع تجربه ذکر می‌گردد. (این بخش بعد از تکمیل سایر بخش‌های تجربه تکمیل می‌شود)

حوزه دانشی: مرتبط‌ترین حوزه دانشی که دانش می‌تواند در آن طبقه بندی گردد.

کلمات کلیدی: در این قسمت کلمات کلیدی مرتبط با تجربه درج می‌گردد.

رویداد یا مسأله منجر به کسب تجربه: در این قسمت رویداد یا مسأله‌ای که منشأ ایجاد تجربه بوده است تشریح می‌شود به طوری که خواننده وضعیت پیش از تجربه را درک کند. در خلال شرح رویداد یا مسأله می‌توان به علل آن نیز اشاره کرد و سپس پیامدهای مسأله تشریح شود به طوری که خواننده اهمیت آن را درک کند.

شرح تجربه (نحوه حل مسأله): در این قسمت اقدامات و تصمیم‌گیری‌های کلیدی به صورت گام‌به‌گام به همراه زمان بندی آن تشریح می‌شود، به گونه‌ای که خواننده بتواند آن تجربه را در جای دیگر اجرا نماید.

نتایج اجرای تجربه (تأثیر بر زمان، هزینه، ایمنی، کیفیت یا بهبود عملکرد): ابتدا فواید اجرای تجربه مانند تأثیر آن بر کاهش زمان انجام کار، بهبود کیفیت و عملکرد، کاهش هزینه‌ها و یا سایر معیارهای مطلوب با ذکر شواهد کمی (اعداد و ارقام) محقق شده ذکر شود و سپس هزینه‌های اجرای تجربه و همچنین الزامات و ملاحظات اجرایی تشریح می‌شود و در پایان نیز تحلیل هزینه-فایده ارائه می‌گردد.

مخاطبان و کاربران و موارد کاربرد این تجربه: گروه هدف و مخاطبان تجربه در این بخش به صورت دقیق ذکر گردند.

پیشنهادات و توصیه‌های حاصل از تجربه: در این قسمت تشریح می‌شود که با توجه به تجربه کسب شده، چه پیشنهادها و توصیه‌هایی برای کاربری دانش توسط افراد سازمانی دارید. این بخش مهم‌ترین بخش ثبت تجربه است که زمینه را برای انتقال تجربه فراهم می‌کند.

مکان و زمان وقوع تجربه: در این قسمت زمان و مکانی که تجربه در آنجا شکل گرفته است قید می‌گردد.

تجربه گروهی: در صورت گروهی بودن تجربه، اسامی همکاران تجربه (حداکثر ۴ نفر) افزوده و درصد مشارکت آن‌ها تعیین گردد.

مستندات تجربه: مستندات مربوط به وقوع تجربه که در جریان شکل‌گیری تجربه، ایجاد و به‌روزرسانی شده‌اند، از قبیل گزارشات، صورت جلسات، مکاتبات، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و ...

فرآیند ثبت و بررسی تجربه:

- ثبت دانش توسط کارکنان از طریق سامانه مدیریت دانش وزارتخانه به آدرس km.behdasht.gov.ir
- بررسی اولیه و ساختاری دانش توسط دبیرخانه مدیریت دانش و ارائه بازخورد به صورت الف) ارجاع به دانشکار برای اصلاح در صورت وجود ایراد ب) رد دانش در صورت عدم رعایت ضوابط پذیرش دانش ج) تأیید دانش و ارجاع آن به ارزیابان محتوایی دانش
- بررسی فنی و محتوایی دانش توسط ارزیابان محتوا و درج امتیاز بر اساس شاخص‌های تعیین شده در سامانه و اظهار نظر در خصوص دلایل پذیرش یا عدم پذیرش آن و یا اعلام نواقص به دانشکار برای اصلاح آن
- اعلام نتیجه: تأیید دانش در صورت کسب حداقل نمره میانگین عدد ۱۰ از ۲۰، رد دانش در صورت کسب میانگین نمره کمتر از ۱۰
- اعلام مراتب اطلاع از تأیید یا عدم تأیید دانش به دانش‌نگار از طریق پیامک
- صدور گواهی تأیید دانش
- انتشار دانش‌های تأیید شده در سامانه جامع مدیریت دانش

ملاحظات ثبت تجربه:

- دانش‌های ثبت شده در بانک دانشی وزارت، با نام ثبت‌کننده و همکاران ثبت می‌شود و حق مالکیت معنوی دانش، متعلق به ثبت‌کننده دانش و همکاران می‌باشد.
- نمایش دانش‌ها در سیستم نرم افزار با نام ایجادکننده آن می‌باشد و هیچکس حق استفاده از دانش‌های ثبت شده دیگران در بانک دانشی، با نام خود را ندارد.
- دانش‌های گروهی، به نام تمامی مشارکت‌کنندگان ثبت می‌شود و میزان مشارکت هر یک از آنها به صورت درصد در هنگام ثبت دانش مشخص می‌شود.
- دانش‌های استخراج شده توسط تیم‌های استخراج دانش، با نام ایجادکننده آن یعنی شخصی که دانش به صورت ضمنی در ذهن وی وجود داشت، در نرم افزار مدیریت دانش شرکت ثبت می‌شود.
- امتیاز کسب شده برای هر دانش عددی بین ۰ تا ۲۰ می‌باشد. دانشی که حداقل نمره پذیرش را اخذ کرده باشد به‌عنوان دانش جدید در سامانه مدیریت دانش شناخته شده و نگهداری می‌شود.
- تجارب ناموفق تأیید شده، بدون مشخصات نگارنده آن منتشر می‌گردند.
- هنگام دانش نویسی باید به این نکته که چه کسی می‌خواهد این دانش را برای چه اقدامی استفاده کند و حداقل دانش پایه استفاده‌کنندگان چیست، توجه گردد.
- تجربه نگار، گزارش اقدام و یا تصمیمی که در گذشته در سازمان اتفاق افتاده است را بدون استفاده از ضمیر شخصی روایت می‌کند. (این اقدام صورت گرفت به جای: این اقدام را انجام دادم)

ضوابط عدم پذیرش تجربه:

- تجربه‌های تکراری که قبلاً عیناً یا با محتوای کاملاً مشابه ارائه شده است.
- تجربه‌های قدیمی، بی‌ارتباط با اهداف سازمان و یا روتین که هیچ نوآوری و ایتکار عمل در آن وجود ندارد.
- تجربه‌هایی که از نوع پیشنهاد و ایده هستند به‌عنوان تجربه قابل قبول نیستند.
- تجربه‌های شخصی (تجربه، اقدام و یا تصمیمی است که در راستای اهداف و مأموریت‌های سازمان صورت می‌گیرد)
- شرط لازم برای پذیرش تجربه، تکمیل بودن فیلدهای اطلاعاتی مشخص شده در سامانه و ارائه شواهد و مستندات تکمیلی است.

آدرس سامانه:

Km.behdasht.gov.ir

آدرس پست الکترونیک:

km@behdasht.gov.ir

آدرس وب سایت:

mrd.behdasht.gov.ir/km